

Nr 290.

Av fru **Västberg** och fröken **Öberg**, *angående åtgärder i syfte att få bort dåliga och främja tillkomsten och visningen av goda barnfilmer.*

Det talas allt oftare och allt mera bekymrat om ungdomens moraliska förfall, om den stigande vågen av ungdomsbrottslighet etc. Dessa, på vissa håll betydligt överdrivna, företeelser sättas gärna i samband med slapp uppfostran i hem och skola, med en underminerad föräldra- och lärarauktoritet, med en modern human livsåskådning och nya psykologiska metoder över huvud. Mera sällan vill man på samma håll erkänna och beakta den bristfälliga sociala miljöns fördärvliga inflytande på den uppväxande ungdomen. Ännu mindre vill man i samma kretsar medgiva vilka hinder samhällets ofullkomliga beredskap på många områden utgör för strävandena att fostra ungdomen till goda medborgare. Trots den väldiga utveckling som skett och de många ansatser som gjorts för att bereda ungdomen bättre livsbetingelser återstår dock alltjämt ofantligt mycket att uträtta i detta fall.

Vi skola emellertid inte fördjupa oss i ungdomens problem utan i stället fästa uppmärksamheten på ett par företeelser i barnens värld, som i hög grad äga samband med hela uppfostringsproblemet och därför påkalla ett positivt intresse från hela samhällets sida. Den ena frågan gäller barnen och filmen, den andra gäller barnen och litteraturen. Båda frågorna ha varit föremål för beaktansvärda enskilda initiativ och med goda resultat. Frågorna äro emellertid av omfattande och svårbemästrad karaktär, och desamma kräva även samhällets helhjärtade stöd i olika riktningar för sin lyckliga lösning, ett stöd som dock under nuvarande prekära ekonomiska situation kanske bör inskränkas till igångsättande av en allsidig utredning.

Behovet av åtgärder för att skapa en mera tillfredsställande ordning i fråga om barn och film har länge gjort sig starkt gällande bland föräldrar och uppfostrare. Inom Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund har man från olika delar av landet framfört sina bekymmer och hemställt om åtgärders vidtagande i syfte att åstadkomma bättre förhållanden. Förbundets ledning har också diskuterat framkomliga vägar för en välmotiverad och förnuftig lösning av problemet. Dessa överväganden ha för tillfället lett fram till bildandet av och anslutningen till kvinnoföreningarnas barnfilmkommitté, en kommitté som består av ombud för tolv representativa kvinnoorganisationer.

Denna under fjolåret i Stockholm bildade barnfilmkommitté har redan tagit en del lyckade initiativ. Sålunda har man tillsatt en barnfilmjury med

en representant för barnpsykologerna, en för skolan, en för målsmännen och en för filmkritiken. Kommitténs arbetsutskott har även fått till stånd en uppgörelse med tre biografägare i Stockholm, nämligen Svensk filmindustri, Sandrewbioagraferna och Stjärnbioagraferna, att tre bioagrafer i tre olika stadsdelar varje lördag eftermiddag och söndag helt förses med barnprogram valda av barnfilmjuryn i samråd med ett antal barn. Dessa program meddelas i stockholmspressen och utmärkas med en stjärna. Kommittén anser det önskvärt att kunna åstadkomma en undersökning i samband med filmföreläsningar om barnens reaktioner, filmsmak och filmönskemål, ett material som sedan skulle bearbetas och utnyttjas av barnfilmproduktionen.

Kvinnoföreningarnas barnfilmkommitté har ännu utövat verksamhet blott i Stockholm. Nu i dagarna har emellertid en dylik kommitté bildats även i Göteborg. Men enbart inom Socialdemokratiska kvinnoförbundet ha många förfrågningar gjorts om inte även landsorten kan bli delaktig i verksamheten. Problemet är ju också säkerligen lika aktuellt brännande i mindre tätorter som i rikets två största städer, och detsamma bör därför lösas med sikte på landet i dess helhet. De inom barnfilmkommittén representerade kvinnoorganisationerna torde dock inte äga vare sig ekonomiska eller personella resurser för att inom rimlig tid åstadkomma en verklig lösning. Därför anse vi motiverat att även statsmakterna ägna problemet ett positivt intresse. Detta kanske så mycket hellre som även vederbörande organ inom Förenade Nationerna börjat ägna barnfilmerna sin uppmärksamhet.

Det är enligt vårt förmenande i hög grad av behovet motiverat att statsmakterna snarast möjligt igångsätta en utredning av sakkunniga i syfte att klarlägga vad som kan och bör göras för att få bort dåliga och främja tillkomsten av goda barnfilmer på landets bioagrafer. Därvid är det synnerligen lämpligt att få till stånd den av kvinnoföreningarnas barnfilmkommitté önskade undersökningen av barnens reaktioner inför visade filmer, en undersökning som då inte bör inskränkas till storstäderna utan även ge representativa stickprov från olika delar av landet. Det bör också utredas under vilka betingelser våra inhemska filmproducenter kunna medverka för att producera lämpliga barnfilmer och hur våra biografägare kunna stimuleras att giva goda barnfilmprogram. Även frågan om nordiskt och internationellt samarbete likasom också frågan om en eventuell organisation av hela verksamheten bör övervägas.

Vi hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära en snar och allsidig utredning om vad från samhällets sida kan och bör göras i syfte att få bort dåliga och främja tillkomsten och visningen av goda barnfilmer.

Stockholm i januari 1949.

Disa Västberg.

Märta Öberg.
